

A stylized illustration of a factory on fire. The background is a light blue gradient. In the center, a dark blue silhouette of a factory with two buildings and a chimney is shown. Bright blue and white flames are rising from the factory. To the left, there are several light blue squares and rectangles of varying sizes, some with white outlines, arranged in a grid-like pattern. The overall style is modern and graphic.

Analyse av Havindustritilsynets oppfølging av tidligere avvik 2019–2023

Oppdatert juni 2024

Rev. 1

13.06.2024

Forord

Denne rapporten er i hovedsak utarbeidet på basis av åpne datakilder, men underlag som er mottatt fra Havindustritilsynet (Havtil) har gjort arbeidet enklere å utføre. Havindustritilsynet har kommentert på innholdet i rapporten, og har bidratt med informasjon for å unngå misforståelser eller uklarheter.

Report No:
202400-04

Classification:
Åpen

P O Box 56, N-7541 Klæbu, Norway
Tel: +47 911 52 125

E-mail: post@preventor.no
Web: <http://www.preventor.no>

Title of report: Analyse av Petroleumstilsynets oppfølging av tidligere avvik 2019–2023	Date: 13.06.2024
	Number of pages/appendices: 22/0
Author(s): Jan Erik Vinnem	Signature:

Client(s)/Sponsor(s): Preventor AS	Clients ref:
---------------------------------------	--------------

Sammendrag:

Rapporten analyserer alle tilsynsrapporter der tidligere avvik er gjennomgått som del av tilsynet, for å avdekke om implementeringen er i overensstemmelse med selskapets tidligere tilbakemeldinger. Rapporten dekker alle tilsynsrapporter som er publisert i perioden 2020–2023.

De fleste operatør- og leverandørselskaper har i høy grad håndtert tidligere avvik i samsvar med det som er rapportert til myndighetene. Flere selskaper har også en positiv utvikling gjennom perioden, slik at det er færre funn i 2022 og 2023. Det er tre selskaper som utmerker seg negativt på forskjellig vis, Equinor, Seadrill og Vår Energi. Både statistikk og gjennomgang av casene underbygger denne konklusjonen.

Analysen som er gjennomført har også avdekket at Havtils dokumentasjon av valg av reaksjonsformer har noen mangler, slik at det for utenforstående er umulig å forstå Havtils rasjonale for valg av reaksjonsformer etter tilsyn. Det er anbefalt at Havtil gjør endringer som medfører at utenforstående får innsikt i underlaget for valg av reaksjonsform.

Index terms, English:

Norsk:

Audit activities	Tilsynsvirksomhet
Norwegian Ocean Industry Authority	Havindustritilsynet
Norwegian sector	Norsk sokkel
Correction of non-conformities	Avvikskorrigerings

Version history					
Version no	Date	Status/changes	Author	Reviewed by	Approved by
00	21.5.2024	Rapportutkast	JEV		
01	13.6.2024	Oppdatert med Havtils kommentarer	JEV		JEV

Innhold

1. Innledning	1
1.1 BAKGRUNN	1
1.2 MÅLSETTING	1
1.3 OMFANG OG BEGRENSNINGER	1
1.4 RAPPORTENS INNHOLD	2
1.5 FORKORTELSER	2
2. Metodebeskrivelse	3
2.1 OVERORDNET BESKRIVELSE	3
2.2 HAVTILS INTERNE PROSEDYRE FOR REVISJON	4
2.3 ANALYSE AV TRENDER MV.	5
2.3.1 <i>Klassifisering av selskaper</i>	5
2.3.2 <i>Klassifisering av fagområder</i>	5
2.4 UTVELGELSE AV CASESTUDIER OG GJENNOMGANG AV CASES	6
3. Overordnet analyse av oppfølgingen av tidligere avvik i tilsyn.....	7
3.1 OVERORDNEDE RESULTATER	7
3.2 OPERATØRSELSKAPER	7
3.2.1 <i>Overordnede resultater</i>	7
3.2.2 <i>Utvalgte resultater</i>	9
3.3 LEVERANDØRSELSKAPER	9
3.3.1 <i>Overordnede resultater</i>	9
3.3.2 <i>Utvalgte resultater</i>	11
3.4 KLASSIFISERING AV FAGOMRÅDER	11
4. Gjennomgang av tilsynsrapporter for case studier	13
4.1 VÅR ENERGI GOLIAT– 2021	13
4.2 SEADRILL WEST BOLLSTA – 2021	14
4.3 EQUINOR ÅSGARD B – 2023	15
4.4 EQUINOR – SYSTEM FOR OPPFØLGING, PLANLEGGING OG UTBEDRING AV BARRIERESVEKKELSER I EPN OG FLX – 2023	16
4.5 ODFJELL DEEPSEA ATLANTIC – 2023	17
4.6 OPPSUMMERING – TILSYNSRAPPORTER FOR CASE STUDIER	18
5. Diskusjon.....	19
5.1 REPRESENTATIVITET	19
5.2 UTVIKLING OVER TID.....	19
5.3 ANALYSE AV DATA OG KVALITATIV GJENNOMGANG AV TILSYNSRAPPORTER	19
5.4 HVEM UTMERKER SEG?.....	19
5.5 BRUK AV PÅLEGG OG VURDERINGSNOTATER	20
6. Konklusjoner	21
7. Referanser	22

(blank side)

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Havindustritilsynet (Havtil, tidligere Petroleumstilsynet) fikk i 2018 instruks fra sitt daværende departement, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, om å bli tydeligere i sin tilsynspraksis, gjennom HMS-meldingen (Ref. 1) med etterfølgende stortingsbehandling.

Havtil gjennomførte flere tiltak for å følge opp instruksene, både interne tiltak (som utviklingen av bedre interne verktøy for tilsynsvirksomheten) og mer utadrettede tiltak. En oversikt over tiltakene og en vurdering av de er rapportert i Safetec-rapporten «Evaluering av Havindustritilsynet» (Ref. 2).

Et av de mest synlige tiltakene som Havtil innførte fra 2019 var å sjekke selskapenes status for implementering av aksjoner for å lukke avvik som er påvist i tidligere tilsyn. Selskapene rapporterer tilbake til Havtil når de har lukket avvik, inklusiv en beskrivelse av hvordan avviket er lukket. Havtil varsler operatørselskapet om at de vil vurdere tidligere avvik, når et nytt tilsyn blir varslet.

De fleste tilsynsrapportene fra de siste årene har et eget delkapittel (vanligvis 4.2 i tilsynsrapporten) der gjennomgangen av tidligere avvik rapporteres, inklusiv hvordan implementeringen er vurdert fra Havindustritilsynets side.

En overordnet analyse av erfaringsdata av disse tilsynene har vært presentert i Havtils årsrapport, senest i årsrapporten for 2023 (Ref. 3), som i hovedsak viser fordelingen mellom tidligere avvik der Havtil vurderer at avviket er lukket på tilfredsstillende måte kontra der lukkingen ikke er tilfredsstillende utført.

1.2 Målsetting

Målsettingen med analysen som dokumenteres i rapporten er å gjøre en grundigere analyse av gjennomgangen av lukking av tidligere avvik, for å gi innsikt i hvordan lukkingen har utviklet seg over tid, fra 2019 til 2023. Videre skal analysen vurdere hva slags type selskaper som i større eller mindre grad har lukket avvikene på tilfredsstillende måte, samt søke å trekke ut viktige observasjoner fra lukking som kan benyttes av Havtil og industrien for å oppnå mest hensiktsmessig lukking av avvik.

1.3 Omfang og begrensninger

Havindustritilsynet har også før 2019 i enkelte tilfeller fulgt opp lukking av tidligere avvik funnet i tilsyn (inkludert granskinger), men dette er ikke systematisert, og er derfor vanskelig tilgjengelig for innværende analyse. Fra 2019 har Havtil en oversikt over alle tilsyn som er gjennomført, inkludert antall avvik, pålegg og antall tidligere avvik som er gjennomgått. Denne oversikten har dannet utgangspunkt for analysen i rapporten, som et utgangspunkt for å identifisere de tilsynsrapporter som inkluderer oppfølging av tidligere avvik i perioden 2019–2023. Det presiseres at alle relevante data er offentlig tilgjengelig, oversikten fra Havtil har kun redusert innsatsen med å hente ut relevante data.

Tilsynsrapportene er gjennomgått for de tilsyn der det er avmerket at tidligere avvik er fulgt opp. Men det er ikke gjennomført noen uavhengig gjennomgang for eventuelt å oppdage om det skulle være tilsyn som er uteglemt i Havtils oversikt. Noen mindre feil i oversikten over tidligere avvik er oppdaget.

Alle tilsynsrapporter for perioden som inngår i analysen er offentliggjort på Havtils nettsted med fullt navn på selskap(ene) som tilsynene er rettet mot. Resultatene fra analysene i rapporten er i hovedsak framstilt på en anonymisert måte, men i noen tilfeller kan det være åpenbart hvilke selskaper det er snakk om. Det anses ikke å være et problem, så lenge alle tilsynsrapporten er offentliggjort med fullt navn på selskapene.

1.4 Rapportens innhold

Kapittel 2 beskriver kort analysemetoder som er benyttet. Kapittel 3 beskriver den statistiske analysen som er gjennomført av tilsynsrapporter som har inkludert oppfølging av tidligere avvik. Også resultater er presentert.

Kapittel 4 gjennomgår seks case studier som er gjennomgått for å komplettere den statistiske analysen. Kapittel 5 diskuterer analysens gyldighet og begrensninger og de viktigste observasjoner fra arbeidet. Kapittel 6 oppsummerer konklusjoner.

1.5 Forkortelser

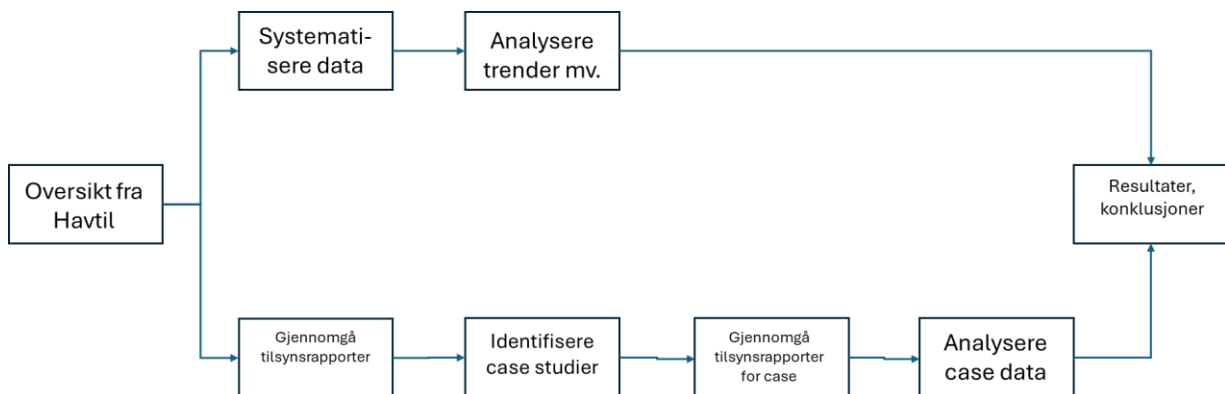
Listen er et sammendrag av forkortelser brukt i rapporten:

AL	Andre leverandører [kategori leverandørselskaper]
Am	Arbeidsmiljø [fagområde kategori]
BB	Boring og brønn [fagområde kategori]
Be	Beredskap [fagområde kategori]
BL	Boreleverandører [kategori leverandørselskaper]
BSL	Bore- & brønnservice leverandører [kategori leverandørselskaper]
EPN	Leting og produksjon Norge [Equinor]
FLX	Field life extension – forlenget feltlevetid (Senfase) [Equinor]
Gr	Gransking [fagområde kategori]
HMS	Helse, miljø og sikkerhet
Havtil	Havindustritilsynet
IKT	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
OL	Store norske & internasjonale operatørselskaper [kategori operatørselskaper]
OM	Mellomstore operatørselskaper [kategori operatørselskaper]
OS	Små operatørselskaper [kategori operatørselskaper]
STY	Styring (risiko, vedlikehold, barriere) [fagområde kategori]
TEK	Tekniske forhold (kran og løft, prosess, tekn.sikk., konstruksjonssikk., el.anlegg) [fagområde kategori]
TL	Tilsynsleder
VIL	V&M/ISO leverandører [kategori leverandørselskaper]

2. Metodebeskrivelse

2.1 Overordnet beskrivelse

Figur 1 viser en oversikt over analysetrinnene. Input to analysen var en oversikt fra Havtil, der antallet avvik som var gjennomgått i hvert tilsyn, samt antall korrigert og ikke-korrigert var inkludert, sammen med antall pålegg. Dessverre manglet data for 2019, men dette var året som gjennomgangen startet, så det anses ikke å være kritisk.

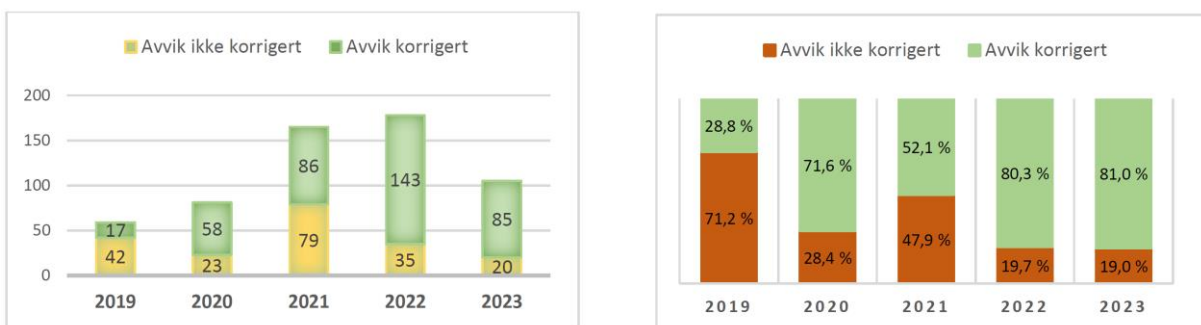

Figur 1 Overordnet beskrivelse av trinn i analysen

Basert på underlaget fra Havtil ble data for hvert enkelt tilsyn systematisert for de enkelte år, før data for flere år ble satt sammen, for å analysere trender og forskjeller mellom ulike aktører. Samtidig ble case studier identifisert.

Deretter ble utvalgte tilsynsrapporter gjennomgått i detalj, for de identifiserte casene, og deretter ble observasjoner fra casene systematisert. Til slutt ble data fra den statistiske delen og den kvalitative delen satt sammen, for å gi overordnede resultater og konklusjoner.

Figur 2 viser sammendrag av gjennomgang av avvik i tilsynsrapporter, slik de er presentert i Havtils årsrapport for 2023.

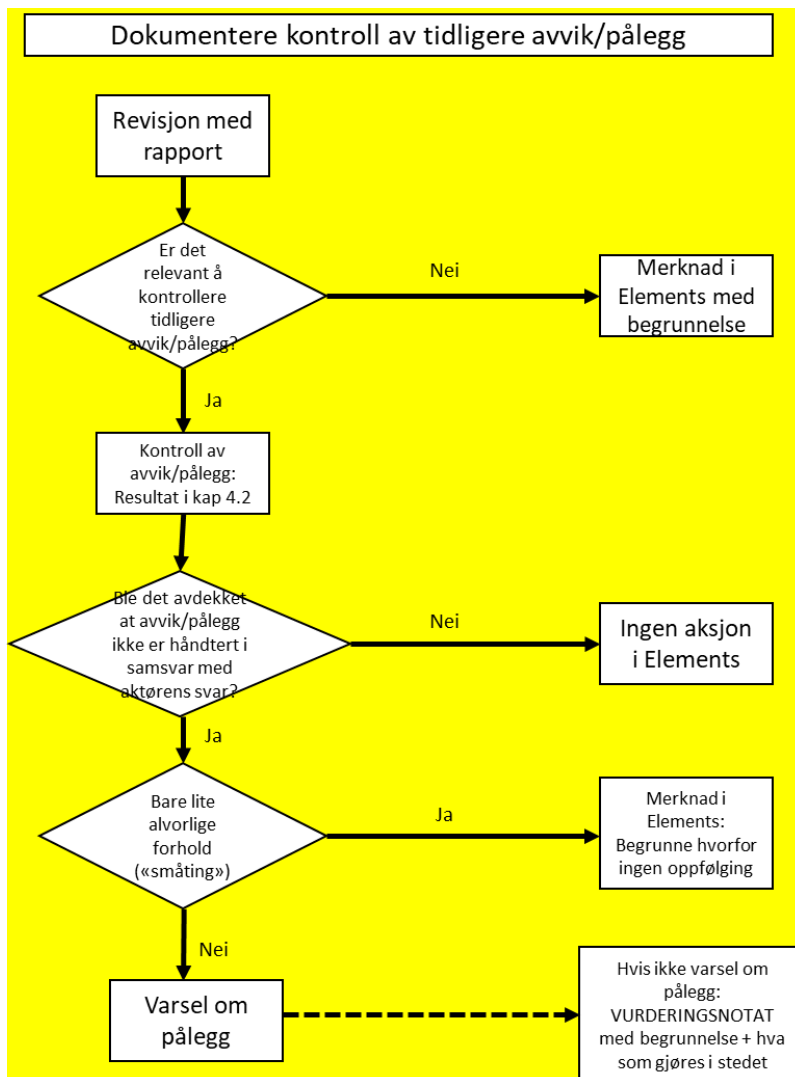
Figur 2 Havtils sammendrag av kontroll av avvik 2019 – 2023 (kilde: Havtil årsrapport 2023)

Figur 2 viser at kun 59 tilsynsrapporter fulgte opp tidligere avvik i 2019, det økte til 81 i 2020, til 165 i 2021, 178 i 2022, og falt til 105 i 2023. I årsrapporten (Ref. 3) vises det til at det er flere tilsyn innen sikring og IKT-sikkerhet i 2023, og at noen av disse er unntatt offentlighet. Det har dessuten vært mer omfattende bruk av møteserier som ikke rapporteres som revisjoner, ofte i oppfølging av utbyggingsprosjekter, som det er et unormalt høyt antall av disse årene pga. Covid skattereglene fra 2020–2022.

Figur 2 viser også at det i 2023 var den høyeste andelen avvik som var tilfredsstillende korrigeret, 81,0%, en marginal økning fra 2022 med 80,3%.

2.2 Havtils interne prosedyre for revisjon

Analysen har tatt utgangspunkt i Havtils interne prosedyre for Revisjon (Ref. 4), som beskriver formål, omfang, ansvar, gjennomføring, bruk av virkemidler samt læring og forbedring. Figur 3 viser flytskjema for kontroll av tidligere avvik/pålegg.

Figur 3 Havtils prosedyre for å dokumentere kontroll av tidligere avvik/pålegg i tilsyn (kilde: Havtil)

Kommentarboxen nederst til høyre i flytskjemaet er spesielt viktig i sammenheng med case studiene som inngår i kapittel 4, bruken av vurderingsnotat skal dokumentere eventuelle avvik fra prosedyren. Vurderingsnotatene er unntatt offentlighet ettersom det er et dokument utarbeidet for egen saksforberedelse (offentlighetsloven §14).

Prosedyren (Ref. 4, kapittel 6) beskriver følgende:

«Bruk av virkemidler etter revisjoner skal godkjennes av TL. I de tilfeller der det er viktig å dokumentere bruk av lovfestede virkemidler, eller der det er tvil om bruken av disse bør det skrives et vurderingsnotat som dokumenterer konklusjon og bakgrunnen for beslutning. Notatet stiles til tilsynsdirektør fra TL. ...»

2.3 Analyse av trender mv.

Analyse av trender har spesielt fokusert på forholdet mellom avvik som er lukket og implementert på en tilfredsstillende måte og de avvik som **ikke** er lukket/implementert på en tilfredsstillende måte.

Primært analyseres dette for kategorier av selskaper, men også noen enkeltselskaper trekkes fram. Kategorier selskaper og fagområder er dokumentert nedenfor.

2.3.1 Klassifisering av selskaper

Tilsynsrapportene er klassifisert i hht. typen selskap som tilsynet er gjennomført for, samt det fagområde som tilsynet i hovedsak angår.

Selskapene som har hatt tilsyn er delt i to kategorier, operatørselskaper og leverandører, som hver for seg er inndelt som vist her:

- Operatører
 - o Store norske & internasjonale (OL)
 - ConocoPhillips, Equinor, Shell, Total
 - o Mellomstore selskaper (OM)
 - AkerBP, Lundin, Vår Energi, Wintershall Dea, Neptune, OKEA
 - o Små selskaper (OS)
 - Alle andre
- Leverandører
 - o Boreleverandører (BL)
 - o Bore- & brønnservice leverandører (BSL)
 - o V&M/ISO leverandører (VIL)
 - o Andre leverandører (AL)

Lundin er fusjonert med AkerBP og Neptune er fusjonert inn i Vår Energi. Da tilsynene ble gjennomført var de selvstendige, og er derfor rapport som selvstendige, dersom Havtil rapporterer de som selvstendige. De vil tilhøre kategorien 'mellomstore selskaper' både før og etter fusjon.

2.3.2 Klassifisering av fagområder

Fagområdene som tilsynene i hovedsak angår er også kategorisert i følgende kategorier:

- Gransking (Gr)
- Arbeidsmiljø (Am)
- Beredskap (Be)
- Boring og brønn (BB)
- Styling (risiko, vedlikehold, barriere) (STY)
- Tekniske forhold (kran og løft, prosess, tekn.sikk., konstruksjonssikk., el.anlegg) (TEK)

2.4 Utvelgelse av casestudier og gjennomgang av cases

Casestudier ble valgt ut fra de gjennomgåtte tilsynene ut fra følgende kriterier:

- Velge ut tilsynsrapporter for de selskapene som har flest avvik som ikke er korrigert
- Velge tilsynsrapporter fra de siste år

Gjennomgangen av case studier er basert på offentlig tilgjengelige kilder, tilsynsrapport og eventuelle tidligere tilsynsrapporter som det er henvist til. Korrespondanse mellom selskapene og Havtil har ikke vært tilgjengelig.

Både temaet for tilsynet og kontroll av tidligere påviste avvik og tilbakemelding knyttet til disse avvikene har vært gjennomgått, med hovedvekt på de gjennomgangen av de tidligere påviste avvikene.

3. Overordnet analyse av oppfølgingen av tidligere avvik i tilsyn

3.1 Overordnede resultater

Tabell 1 viser de overordnede resultater fra kartleggingen for tre kategorier av operatørselskaper samt to kategorier av leverandørselskaper.

Totalt er det for operatørselskaper gjort 315 gjennomganger av tidligere avvik i tilsyn og vurdert korrigering opp mot tilbakemelding fra selskapene. Tilsvarende er det gjort 194 gjennomganger av tidligere avvik i tilsyn for leverandørselskaper. For operatørselskapene er det 82 avvik (26%) som ikke er korrigert i tråd med tidligere tilbakemeldinger, tilsvarende for leverandørselskaper er 61 avvik (31%).

Tabell 1 Gjennomsnittlig forhold mellom avvik som er korrigert og ikke korrigert 2020–2023

	Avvik korrigert	Avvik ikke korrigert	% korrigert
Store norske & internasjonale operatørselskaper	128	40	76 %
Mellomstore operatørselskaper	87	36	71 %
Små operatør	18	6	75 %
Boreleverandører	104	51	67 %
Andre leverandører	29	10	74 %
Gjennomsnitt all selskaper	238	109	70 %

Det er små forskjeller mellom kategoriene av selskaper når det gjelder andel avvik som er korrigert tilfredsstillende. Mellomstore operatørselskaper og boreleverandører ligger på 67% avvik korrigert i perioden, mens de øvrige ligger noe høyere, rundt 75%.

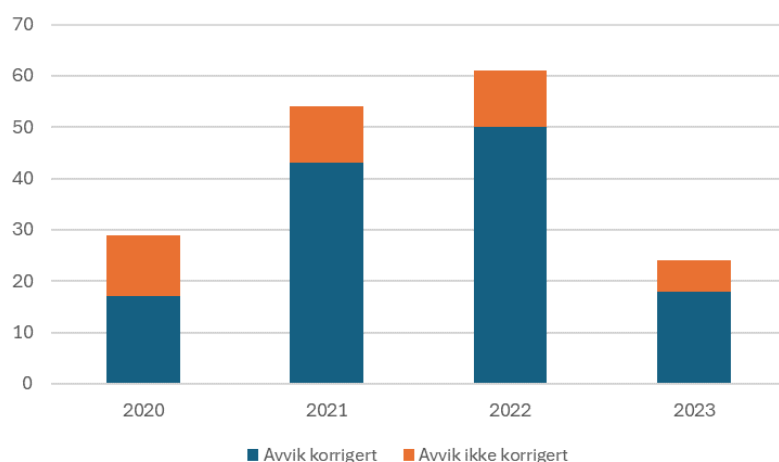
3.2 Operatørselskaper

3.2.1 Overordnede resultater

Operatørselskapene på norsk sokkel er inndelt i tre kategorier, som beskrevet i delkapittel 2.3.1. Hver av kategoriene presenteres separat i det følgende.

Figur 4 viser utviklingen for store norske og internasjonale operatørselskaper. I 2020 var det 59% av avvikene som ble gjennomgått som var korrigert på tilfredsstillende måte. Andelen økte til 80% i 2021, 82% i 2022, men sank til 71% i 2023.

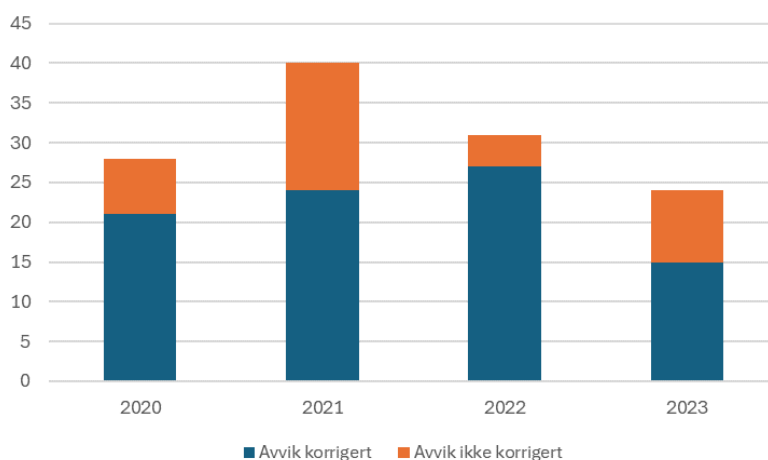
Mer detaljerte resultater er presentert i delkapittel 0.

Figur 4 Utvikling av avvik som er korrigert/ikke korrigert for store norske og internasjonale operatørselskaper, 2020–2023

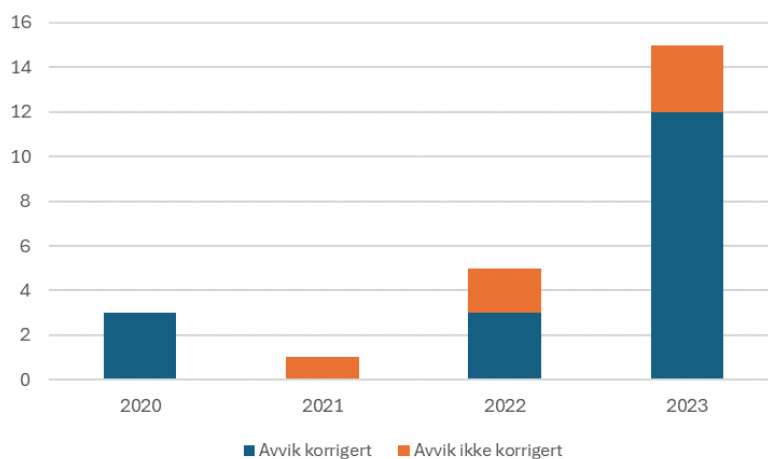
Figur 5 viser utviklingen for mellomstore operatørselskaper. I 2020 var det 75% av avvikene som ble gjennomgått som var korrigert på tilfredsstillende måte. Andelen sank betydelig til 52% i 2021, men økte like betydelig til 87% i 2022, og sank til 63% i 2023.

Mer detaljerte resultater er presentert i delkapittel 0.

Figur 5 Utvikling av avvik som er korrigert/ikke korrigert for mellomstore operatørselskaper, 2020–2023

Figur 6 viser utviklingen for små operatørselskaper. I 2020 var alle (100%) avvikene som ble gjennomgått som var korrigert på tilfredsstillende måte. I 2021 var det kun ett avvik som ble gjennomgått, og det var ikke tilfredsstillende korrigert. Andelen var 60% (3 av 5 avvik) i 2022, og økte til 80% (12 av 15 avvik) i 2023.

Figur 6 Utvikling av avvik som er korrigert/ikke korrigert for små operatørselskaper, 2020–2023

3.2.2 Utvalgte resultater

Dette delkapitlet viser resultater spesifikt for Equinor, Vår Energi og alle andre mellomstore operatørselskaper. Som beskrevet i innledningen er alle navn på selskaper og innretninger offentlig tilgjengelig fra Havtil. Det er derfor hensiktsmessig å rapportere egne data for Equinor og for det mellomstore operatørselskapet som har flest antall ikke-korrigerende avvik.

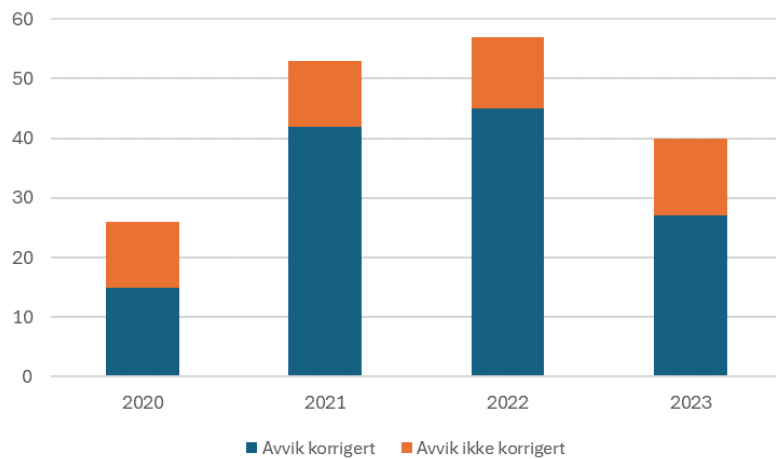
Figur 7 viser resultater for perioden 2020–2023, for Equinor. Equinor er det selskap som har hatt flest tilsyn, som er naturlig, gitt selskapets betydelige andel (ca 70%) av all virksomhet på norsk sokkel.

I 2020 var 58% (15 av 26) av gjennomgåtte avvik korrigerende tilfredsstillende. Andelen var økt til 79% (42 av 53) i 2021 og 2022 (45 av 57). Andelen sank til 67,5% (27 av 40) i 2023.

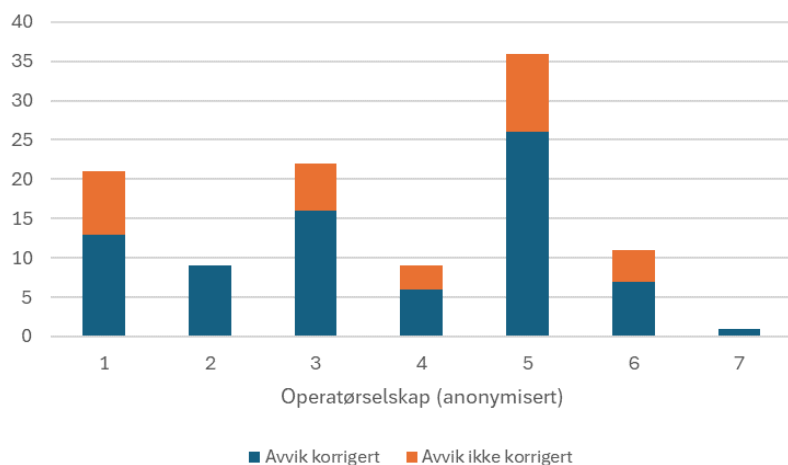
Sagt på en annen måte, antall ikke korrigerende avvik er noenlunde konstant, 11 i 2020 og 2021, 12 i 2022 og 13 i 2023.

Figur 8 viser gjennomsnittlige resultater for perioden 2020–2023, for mellomstore operatørselskaper. Selskap 1, Vår Energi, har i gjennomsnitt kun 62% avvik korrigerende i perioden.

Det var særlig i 2021 at mange avvik ble gjennomgått for Vår Energi, med 6 av 20 ikke korrigerende. I de to siste årene har det vært betydelig færre, ett av ett gjennomgåtte avvik var korrigerende i 2022, og 4 av 5 gjennomgåtte avvik var korrigerende i 2023.

Figur 7 Utvikling av avvik som er korrigerende/ikke korrigerende for Equinor, 2020–2023

Figur 8 Gjennomsnittlig antall avvik som er korrigerende/ikke korrigerende for anonymiserte mellomstore operatørselskaper, 2020–2023

3.3 Leverandørselskaper

3.3.1 Overordnede resultater

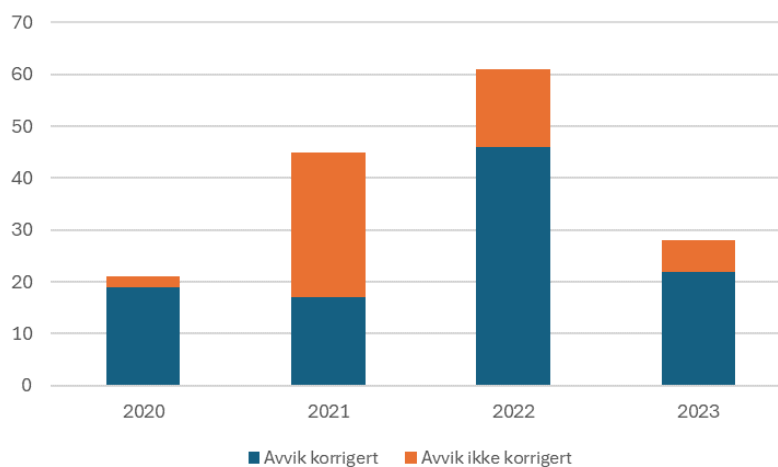
Leverandørselskapene er delt i fire kategorier som vist i delkapittel 2.3.1. Av disse er det kun to kategorier der det er data, for boreleverandører og andre leverandører. Det innebærer at alle leverandørselskaper som ikke er boreleverandører er benevnt andre leverandører, det er kun fire selskaper i denne kategorien som har hatt tilsyn der tidligere avvik er gjennomgått.

Figur 9 viser utviklingen for boreleverandører. I 2020 var det 90% av avvikene som ble gjennomgått som var korrigert på tilfredsstillende måte. Andelen sank betydelig til 38% i 2021, men økte like betydelig til 75% i 2022, og 79% i 2023.

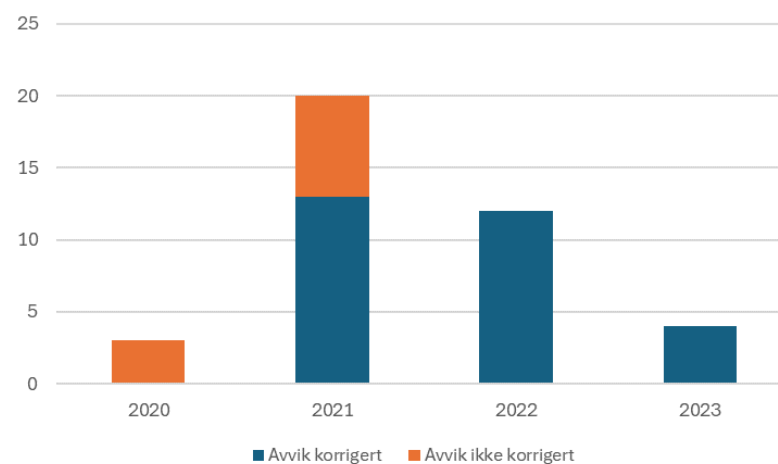
For boreleverandørene er antallet avvik som er gjennomgått samlet sett på nesten like høyt nivå som for store norske og internasjonale operatørselskaper. I 2021 og 2022 er det høyere andel ikke korrigerte avvik for boreleverandørene enn for store operatørselskaper, mens det er motsatt forhold i 2023.

Mer detaljerte resultater er presentert i delkapittel 0.

Figur 10 viser utviklingen for andre leverandører. I 2020 var det 3 av 3 avvik som ikke var korrigert på tilfredsstillende måte. Andelen økte betydelig til 65% i 2021, til 100% i 2022 og i 2023.

Figur 9 Utvikling av avvik som er korrigert/ikke korrigert for boreleverandører, 2020–2023

Figur 10 Utvikling av avvik som er korrigert/ikke korrigert for andre leverandører, 2020–2023

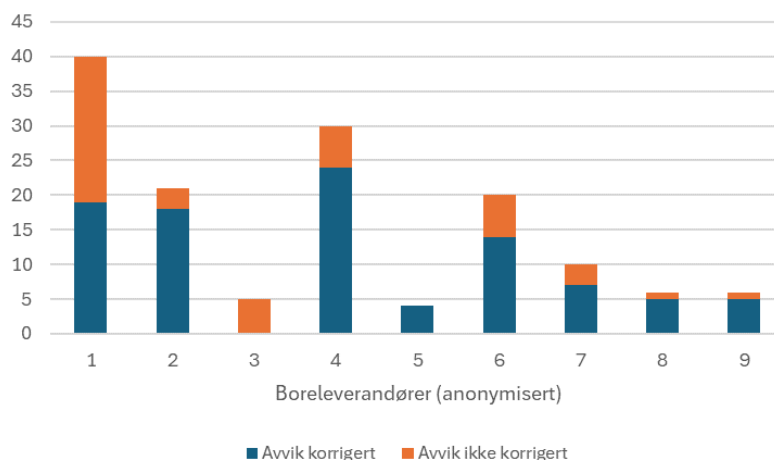
3.3.2 Utvalgte resultater

Figur 11 viser gjennomsnittlige resultater for perioden 2020–2023, for boreleverandører på norsk sokkel. Selskap 1, Seadrill, har i gjennomsnitt kun 48% avvik korrigert (19 av 40) i perioden.

Seadrills korrigerings av tidligere avvik har blitt gjennomgått i 2021 og 2022. I 2021 var det kun 2 av 23 avvik (i tre tilsyn) som var tilfredsstillende korrigert, mens alle avvik var tilfredsstillende korrigert i 2022. Det var gitt pålegg i alle tre tilsynene.

Dolphin Drilling var kun gjennomgått for tidligere avvik i 2021, da var 5 av 5 avvik ikke tilfredsstillende korrigert i to tilsyn. Det var gitt pålegg i det ene tilsynet.

De øvrige boreleverandører har gjennomsnittlige andeler korrigerte avvik mellom 70% og 100%. Noen av selskapene har hatt få avvik kontrollert, som Figur 11 viser.

Figur 11 Gjennomsnittlig antall avvik som er korrigert/ikke korrigert for anonymiserte boreleverandører, 2020–2023

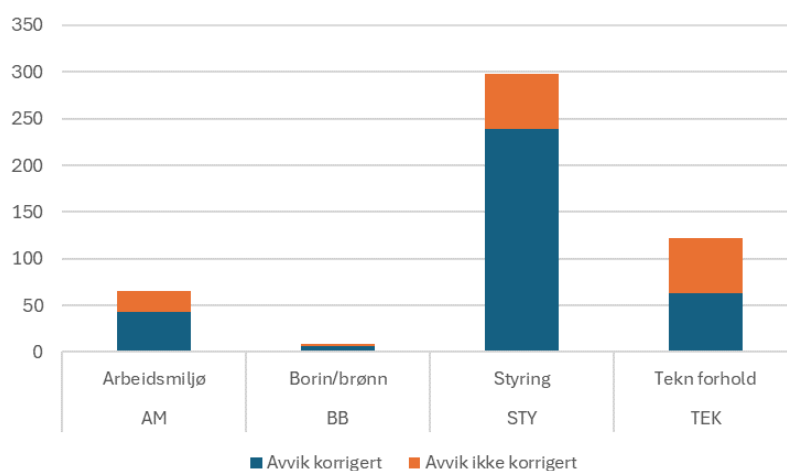
3.4 Klassifisering av fagområder

Tilsynene som er gjennomført er klassifisert i hht. Fagområder. Mange tilsyn behandler flere fagområder, da er det det primære fagområdet som er valgt. Havtils forskrifter angår i betydelig grad styring av virksomheten, derfor dominerer dette fagområdet tilsynsrapportene, med så vidt over 60% av alle tilsyn.

Figur 12 viser fordelingen av korrigerte og ikke-korrigerte avvik fordelt på fagområdene, som gjennomsnitt for perioden 2020–2023.

For fagområdene arbeidsmiljø og boring/brønn er to tredeler av alle avvik korrigert tilfredsstillende. For fagområdet styring er det 80% som er korrigert tilfredsstillende, mens for tekniske forhold er kun 53% korrigert tilfredsstillende.

Det er naturlig å anta at korrigerings av tekniske forhold er det mest krevende, og derfor ikke overraskende at dette er

Figur 12 Gjennomsnittlig antall avvik som er korrigert/ikke korrigert for ulike fagområder for tilsyn, 2020–2023

den laveste andel av korrigerede avvik. Andelen korrigerede avvik har økt for hvert år, fra 43% i 2020, til 67 i 2023.

Når det gjelder fagområdet styring, ligger andelen korrigerede avvik på mellom 70 og 80% i 2020, 2023 og 2023. I 2022 er andelen korrigerede avvik over 88%.

For boring og brønn er det så få tilsyn at det er unaturlig å se på trender.

Det er også relativt få tilsyn for arbeidsmiljø, og andelen korrigerede varierer i betydelig grad, fra 20% i 2020, til 79% i 2021. andelen er 57% i 2022 og 75% i 2023.

4. Gjennomgang av tilsynsrapporter for case studier

I dette kapitlet beskrives fem tilsyns- og granskingsrapporter som case studier, slik det er beskrevet i delkapittel 2.4. De fem case studiene er følgende:

1. Driftstilsyn med elektriske anlegg på Goliat FPSO, 2021
2. Granskingsrapport med fallende stigerør 17.10.2020 på West Bollsta, utgitt i 2021
3. Tilsyn med styring av risiko, teknisk tilstand og arbeidsmiljø knyttet til modifikasjoner på Åsgard B, 2023
4. Tilsyn med system for oppfølging, planlegging og utbedring av barrieresvekkelser i Equinor EPN og FLX, 2023
5. Styring av arbeidsmiljø og helikopteroperasjoner på Deepsea Atlantic, 2023

4.1 Vår Energi Goliat– 2021

Tilsynet omhandler driftstilsyn med elektriske anlegg på Goliat FPSO (Ref. 5), gjennomført i oktober 2020, og publisert i januar 2021.

Fra kapittel 3 siteres følgende målsetting:

«Målet med tilsynet var å følge opp hvordan Vår Energi AS (VE) etterlever tekniske, operasjonelle og organisatoriske regelverkskrav for elektriske anlegg med tilknyttede anlegg. I denne tilsynsaktiviteten la vi spesielt vekt på selskapets oppfølging av tidligere pålegg og avvik innenfor fagområdet elektriske anlegg med tilhørende systemer.»

Fem avvik ble rapportert å ha blitt korrigert i tråd med selskapets tidligere svar på tilsyn i 2015, 2017 og 2018. Fem andre avvik var ikke korrigert i overensstemmelse med selskapet tidligere svar, og ble gjentatt som avvik 5.1.2, 5.1.4, 5.1.5, 5.1.6 og 5.1.7 i rapporten publisert i 2021, med referanse til hva selskapet hadde opplyst tidligere var gjennomført:

- Manglende ivaretagelse av krav til ventilasjonssystemer og overvåking av rom med overtrykk
- Mangler ved selskapets system for avviksbehandling, og oppfølging av dette
- Mangelfull oppfølgingen for å identifisere og korrigere tekniske, svakheter, feil og mangler
- Mangler ved vedlikeholdsprogram for oppfølging og overvåking av ytelse og teknisk tilstand som sikrer at sviktmodi som er under utvikling eller har inntrådt blir identifisert og korrigert (vedlikehold av elektriske anlegg og installasjoner)
- Mangler ved selskapets iverksettelse av nødvendige tiltak for å unngå fare- og ulykkessituasjoner knyttet til arbeid i og drift av elektriske anlegg.

Flere av avvikene som ikke var gjennomført er i tilknytning til utstyr og systemer som er vitale i forhold til å unngå antenning ('tennkilder') dersom en hydrokarbonlekkasje oppstår. Dette var et av de mest graverende funn som Havtil gjorde i 2016, og som medførte at driftstillatelse ble trukket tilbake.

Det framstår derfor som spesielt alvorlig at rapportert arbeid rundt disse forhold ikke er utført som rapportert tidligere. Det er ikke gitt pålegg til Vår Energi. Som vist i delkapittel 3.2 har selskapets korrigerende avvik vært betydelig bedre i 2022 og 2023.

Ettersom et av avvikene hadde tilknytning til utkobling av tennkilder ved gassdeteksjon, og med den historien som Goliat hadde forut for oppstart i 2016, kan dette avviket oppfattes som spesielt alvorlig, slik at en kunne forventet et pålegg til Vår Energi.

Havtil har i denne saken gitt innsyn i vurderingsnotatet som er utarbeidet og som dokumenterer hvorfor pålegg ikke er blitt ansett å være hensiktsmessig. Notatet dokumenterer at vurderinger er gjennomført av behovet for å varsle pålegg, med basis i selskapets arbeid med avvikene i etterkant av tilsynet. Det er også dokumentert hvorfor det ikke er gitt et pålegg.

Med den begrunnelsen som er gitt i vurderingsnotatet framstår Havtils valg av reaksjon (uten pålegg) som forståelig. Saksbehandlingen er gjennomført i overensstemmelse med revisjonsprosedyren og flyt-skjemaet i Figur 3.

4.2 Seadrill West Bollsta – 2021

Dette er en granskingsrapport utgitt i 2021, men hendelsen inntraff 17.10.2020. Følgende er et sammendrag av hendelsen beskrevet i Havtils granskingsrapport (Ref. 6). West Bollsta hadde en fallende hendelse under behandling av stigerør, da et stigerør skulle løftes inn i arbeidsbord fra horisontal til vertikal posisjon. Da stigerøret var oppe i nesten vertikal posisjon, hadde ikke løfteverktøyet tilstrekkelig inngrep med røret, som resulterte i at stigerøret falt, og ble liggende mellom de to V-dørene på boredekket. Stigerøret rev med seg deler av V-døren på ene siden av boredekket og store deler av flyteelementene rundt stigerøret ble skadet eller revet av. Stigerøret var 22,9 m langt og veide 26,5 tonn.

Stigerøret falt ned i rød sone, men kunne med litt endret fallretning truffet borebua hvor det befant seg seks personer da hendelsen inntraff. Det oppholdt seg også to personer på boredekk i nærheten av nedslagsområdet. Disse befant seg utenfor rød sone, men kunne også blitt truffet om røret hadde hatt en annen retning, eller endret fallretning. Ingen ble skadet, men det oppsto materielle skader, og det tok nesten en uke før boring kunne fortsette. Potensialet i hendelsen var i verste fall en eller flere omkomne.

Havtil skriver følgende om årsaker (Ref. 6): «Det ble under granskingen avdekket flere mangler på selve verktøyet for løfting av stigerør, samt mangler innen kompetanse, styring og oppfølging av utstyret om bord på West Bollsta. Granskingen har ikke avdekket et enkelt forhold som har ledet til hendelsen, men konkluderer med at den er sammensatt av flere forhold. Disse er både tekniske, operasjonelle og organisatoriske.»

Ni avvik ble funnet under granskingen, ett av disse er manglende korrigerende avvik og pålegg, her følger et sammendrag:

- Rapport etter SUT-tilsyn med logistikk på West Bollsta, 24. mars 2020:
 - Manglende sertifisering av løfteutstyr i boreområdet
- Rapport etter tilsyn med vedlikeholdsstyring, logistikk, arbeidsmiljø og arbeidstakermedvirkning og beredskap på West Hercules, 9. april 2019:
 - Mangler ved systemene som skal sikre oppfølging etter sakkyndig kontroll av løfteutstyr.
 - Motstridene krav og manglende kjennskap til krav i styringssystemet for sikre løfteoperasjoner.
 - Ansvar og rolle som operasjonelt ansvarlig for løfteoperasjoner samsvarer ikke med det som er beskrevet i styrende dokumentasjon.
 - Det ble i denne rapporten også gitt følgende pålegg: «Gjennomgå og vurdere effekt av implementerte tiltak som ble gjennomført og igangsatt på alle innretninger med SUT under Seadrill sitt ansvarsområde i Norge i etterkant av pålegg gitt etter tilsyn på West Phoenix 9-11.1.2018. Arbeidet skal inkludere en analyse av hvorfor mangler med styringssystem og tilhørende arbeidsprosesser ikke er blitt identifisert og korrigerert på West Hercules.»
- Rapport etter tilsyn innen beredskap, logistikk, vedlikeholdsstyring og arbeidsmiljø på West Phoenix, 9. februar 2018
 - Praksis om bord mht. ansvar og rolle som operasjonelt ansvarlig for løfteoperasjoner var ikke i samsvar med beskrivelse i styrende dokumenter
 - Mangler i systemet for styring av vedlikehold og manglende vedlikehold av løfteinnretninger. Ett av bevisene i dette avviket var mangelfull oppfølging av funn etter sakkyndig kontroll

- Revisjonsrapport etter tilsyn med West Epsilon innen fagområdet logistikk og arbeidsmiljø, 25. januar 2016
 - Praksis om bord for ansvar og rolle som operasjonelt ansvarlig for løfteoperasjoner stemmer ikke med det som er beskrevet i styrende dokumentasjon
 - Manglende kompetanse, manglende trening og øvelse, samt mangler ved systemene som skal sikre dette.
 - Det ble påvist mangler ved vedlikeholdet, samt mangler ved systemene som skal sikre tilstrekkelig vedlikehold. Ett av bevisene i dette avviket var mangelfull oppfølging av funn etter sakkyndig kontroll.

Havtil ga Seadrill følgende pålegg:

«Med hjemmel i rammeforskriftens § 69 om enkeltvedtak, jamfør styringsforskriften § 22 om avviksbehandling og aktivitetsforskriften § 92 om løfteoperasjoner, pålegges Seadrill å:

- identifisere og iverksette tiltak som sikrer at liknende hendelse ikke gjentas på West Bollsta
- gjennomgå selskapets styringssystem med tilhørende arbeidsprosesser innen materialhåndtering
- iverksette tiltak og verifisere at de fungerer etter intensjonen for alle innretninger med SUT under Seadrills ansvarsområde i Norge.

En forpliktende plan for arbeidet skal presenteres for oss innen 24.4.2021.

Frist for å etterkomme pålegget er 26.8.2021. Vi skal ha melding når pålegget er etterkommet.»

Seadrills dokumentasjon på tidligere tilsyn og oppfølging av pålegg har ikke vært tilgjengelig.

Det vurderes at manglene som er påvist i tidligere tilsyn er alvorlige, og omfatter tekniske forhold ved materialhåndtering, sertifisering, vedlikehold, styringssystemer, kompetanse, styrende dokumentasjon og arbeidspraksis. Spesielt alvorlig må det anses å være at en rekke avvik ikke er fulgt opp tilfredsstillende, som så resulterer i en alvorlig hendelse, som med mindre flaks kunne resultert i en dødsulykke.

Havtil har dokumentert at et vurderingsnotat er utarbeidet for dette tilsynet, og at det anbefalte å gi pålegg.

Det vurderes at Havtils reaksjon etter tilsynet er i tråd med det som forventes gitt omfanget av avvik og alvorlighet en disse.

Det kan stilles spørsmål om enda strengere reaksjon kunne vært på sin plass gitt alvorligheten i hendelsen som inntraff, spesielt i lys av data gitt i delkapittel 3.3.2. Det er ikke kjent om Havtil har vurdert dette.

4.3 Equinor Åsgard B – 2023

Tilsynet er gjennomført på Åsgard B i september 2023 og omhandler styring av risiko, teknisk tilstand og arbeidsmiljø knyttet til modifikasjoner (Ref. 7, korrigeret rapport etter påvisning av faktafeil). Det anføres at Åsgard B har høy prosjektaktivitet og pågående modifikasjonsaktiviteter helt fram til 2029, med flere pågående prosjekter og felt-tilknytninger.

Rapportens kapittel 3 beskriver målsettingen:

«Målet med tilsynet var å verifisere at endringer på Åsgard B som følge av kommende felttilknytninger og pågående oppgraderingsprosjekter gjennomføres i tråd med HMS-regelverket, og at Equinor i sin styring og oppfølging ser til at problemstillinger som angår helse, miljø og sikkerhet er allsidig og tilstrekkelig belyst og bidrar til forbedring av HMS.»

Fire avvik fra tidligere tilsyn er beskrevet som håndtert i all vesentlig grad i tråd med Equinors tilbakemeldinger. To avvik fra Havtils rapport 15.9.2022 etter tilsyn, der aktiviteter som Equinor har tilbakemeldt kun er påbegynt, men ikke ferdigstilt. Disse avvikene angår:

- Helserisiko knyttet til støy (avvik 5.1.3 i tilsynsrapport 15.9.2022, Ref. 8)
- Helserisiko knyttet til kjemisk arbeidsmiljø» (avvik 5.1.4 i tilsynsrapport 15.9.2022, Ref. 8).

Begge avvikene i 2022 var omfattende med mange elementer, som understreker alvorligheten i avvikene. På den ene siden er det forståelig at ikke alle tiltak er gjennomført, men på den andre siden kunne en ha ventet at omfanget av avvik skulle resultere i en høy prioritering fra Equinors side, gitt også de omfattende og langvarige modifikasjonsarbeidene på Åsgard B.

Havtil varslet Equinor om pålegg, og følgende pålegg ble gitt til Equinor:

«Med hjemmel i rammeforskriftens § 69 om enkeltvedtak, pålegges Equinor å:

1) Klarlegge årsakene til de 12 arbeidsrelaterte støyskadene som ble avdekket hos ansatte i Equinor i perioden 2020 -2023 på Åsgard B, jf. styringsforskriften § 22 om avviksbehandling, andre ledd, jf. aktivitetsforskriften § 38 om støy, første ledd.

2) Etablere oversikt over støyskader hos entreprenøransatte som har arbeidet om bord på Åsgard B i perioden 2020-2023, og klarlegge årsakene til at disse støyskadene oppstod, jf. styringsforskriften § 22 om avviksbehandling, femte ledd, andre punktum og andre ledd, jf. aktivitetsforskriften § 38 om støy, første ledd, jf. arbeidsmiljøloven § 2-2 om arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere, første ledd bokstav a.

3) Gjennomgå og vurdere effekten av eksisterende kompenserende tiltak knyttet til støyeksponering på Åsgard B, samt identifisere, vurdere, og sette i verk ytterligere nødvendige kompenserende tiltak for å opprettholde et forsvarlig helse-, miljø- og sikkerhetsnivå inntil avviket er korrigert, jf. Styringsforskriften § 22 om avviksbehandling, tredje ledd, jf. aktivitetsforskriften § 38 om støy, første ledd, jf. arbeidsmiljøloven § 2-2 om arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere, første ledd bokstav a.

4) Identifisere og vurdere forebyggende og korrigerende tiltak for å hindre nye støyskader på Åsgard B, jf. styringsforskriften § 22 om avviksbehandling, andre og fjerde ledd, jf. aktivitetsforskriften § 38 om støy, første ledd, jf. arbeidsmiljøloven § 2-2 om arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere, første ledd bokstav a.

5) Sette i verk og gjennomføre forebyggende og korrigerende tiltak for å hindre nye støyskader på Åsgard B, jf. styringsforskriften § 22 om avviksbehandling, andre og fjerde ledd, jf. aktivitetsforskriften § 38 om støy, første ledd jf. arbeidsmiljøloven § 2-2 om arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere, første ledd bokstav a

Frist for å etterkomme pålegget punkt 1, 2, 3 og 4 er 15.06.2024.

Frist for å etterkomme pålegget punkt 5 er 10.01.2027.

Vi skal ha melding når de ulike påleggs-punktene er etterkommet.»

4.4 Equinor – system for oppfølging, planlegging og utbedring av barrieresvekkelser i EPN og FLX – 2023

Tilsynet er gjennomført for EPN og FLX med Åsgard A som eksempel i mai 2023 og omhandler system for oppfølging, planlegging og utbedring av barrieresvekkelser (Ref. 9). Det anføres at Havtil har erfaring fra tidligere tilsyn og granskinger at barrieresvekkelse ikke alltid har blitt utbedret så raskt som mulig, og at det har vært eksempler på manglende kompenserende tiltak ved barrieresvekkelser.

Fra kapittel 3 siteres følgende mål med tilsynet:

«Målet med oppgaven var å føre tilsyn med Equinors system for identifisering, planlegging og utbedring av barrieresvekkelser i driftsfasen. Dette for at tiltak blir gjennomført så raskt som mulig jf. Styringsforskriften § 22 om avviksbehandling og § 5 om barrierer, og at risiko knyttet til feil-, fare- og ulykkessituasjoner dermed blir redusert.»

To omfattende avvik ble avdekket i tilsynet. I tillegg er det verifisert hvordan Equinor har håndtert enkelte tidligere avvik fra 2020 og 2021. Tre avvik som ble verifisert ble funnet å være i henhold til tidligere svar fra Equinor.

To avvik ble funnet ikke å være i tråd med selskapets tilbakemelding:

- Gullfaks B: Avvik om «Mangelfull risikoreduksjon» i rapport etter tilsyn av 20.2.2020, knyttet til gjennomføringer av rør og kabler
- Visund: Avvik om «Mangelfull planlegging og prioritering» i rapport etter tilsyn 14.01.2021, knyttet til utskifting av HVAC-aggregat, utbedring av livbåt og sikkerhetskritisk varmekonservering (prosess-sikring).

Disse avvikene er i tilknytning til storulykkesrisiko, som understreker alvorligheten i avvikene. Det er overraskende at de ikke er blitt prioritert av Equinor.

Det er ikke gitt pålegg til Equinor. Havtil har oppsummert sine vurderinger av hvorfor pålegg ikke var ansett å være hensiktsmessig, vurderingene framstår som rimelige.

4.5 Odfjell Deepsea Atlantic – 2023

Tilsynet omhandler Odfjell sin styring av arbeidsmiljø og helikopteroperasjoner på Deepsea Atlantic i slutten av april 2023, gjennomført med bistand fra Luftfartstilsynet (Ref. 10). Fra kapittel 2 siteres følgende om innhold i tilsynet:

«Innen arbeidsmiljø rettet vi oppmerksomhet mot følgende tema:

- Arbeidsmiljørisiko for grupper som er utsatt for kjemikalie- og støyeksponering, og faktorer som bidrar til økt risiko for muskel- og skjelettplager, inklusive psykososialt arbeidsmiljø.
- Reell arbeidstakermedvirkning, bl.a. organisering, involvering av vernetjenesten om bord, samt arbeidsmiljøkompetanse hos verneombud, linjeledere, AMU medlemmer, og hvordan AMU fungerer for innretningen.
- Avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen)
- I tilsynet gjennomførte vi også verifikasjoner av tidligere avvik etter tilsyn med styring av arbeidsmiljø på Deepsea Nordkapp i 2020 (Ptil sak 2020/1634, aktivitetsnummer 405007003).

For helikopterdekkoperasjoner rettet vi i hovedsak oppmerksomhet mot følgende tema:

- Hinderfri inn- og utflygingssektor
- Merking og visuelle hjelpemidler
- Trening og kompetanse

I tillegg ble det gjennomført verifikasjon av tidligere avvik innen beredskap og helikopterdekk, jf. rapport etter tilsyn med styring av beredskap på Deepsea Atlantic i 2017 (405001006), og rapport etter tilsyn med styring av beredskap på Deepsea Yantai i 2020 (405008004).»

Fra kapittel 3 siteres følgende mål med tilsynet:

«Målet med tilsynet var å verifisere at Odfjell sin styring av arbeidsmiljø, arbeidstakermedvirkning og helikopterdekkoperasjoner på Deepsea Atlantic samsvarte med krav i regelverket.»

Fem tidligere avvik knyttet til beredskap og helikopterdekk ble verifisert i forhold til hvordan avvikene var korrigert. Tre av disse (to knyttet til arbeidsmiljø og et knyttet til helikopterdekk) var korrigert i tråd med selskapets tidligere tilbakemeldinger.

To av de fem avvikene knyttet til avvik på Deepsea Atlantic i 2017 og Deepsea Yantai i 2020 var ikke korrigert i tråd med selskapets tilbakemeldinger:

- Avvik om system for oppfølging av trening av beredskapsorganisasjonen om bord
- Avvik om system for trening av beredskapsorganisasjonen om bord.

Avvikene fra Aktivitetsforskriftens §23 funnet i tilsynet i 2023 (avvik 5.1.8. og 5.1.9) synes i hovedsak å være de samme som funnet i tilsynene fra 2017 og 2020.

Det er ikke dokumentert hva selskapets tilbakemeldinger har vært på tilsynene i 2017 og 2020, men det kan se ut til at lite har skjedd fra Odfjells side for å korrigere avvikene.

Det er ikke gitt pålegg til Odfjell. Havtil har oppsummert sine vurderinger av hvorfor pålegg ikke var ansett å være hensiktsmessig, vurderingene framstår som rimelige.

4.6 Oppsummering – tilsynsrapporter for case studier

Et lite utvalg case studier er gjennomgått, de ble valgt ut fra de analyserte data, og representerer noen av de selskapene som kom dårligst ut i data-analysen. Flere av rapportene har meget alvorlige avvik, og det var i utgangspunktet uklart hvorfor det ikke var gitt pålegg om utbedring. Med tilleggsinformasjon fra Havtil ble uklarheten fjernet.

Den manglende utbedring på Goliat plattformen av potensielle tennkilder er spesielt alvorlig sett i lys av Havtils pålegg og stans i forbindelse med oppstart av drift i 2016. Havtils begrunnelse for ikke å gi pålegg er dokumentert i delkapittel 4.1. Det framstår videre slik at Vår Energi har kommet bedre ut av tilsynene som er gjennomført i 2022 og 2023, som indikerer at det er gjort forbedringer av styringen med oppfølging av avvik i Vår Energi etter tilsynet i 2020 med rapport i 2021.

Med Havtils begrunnelse blir det også forståelig hvorfor det ikke ble gitt pålegg etter de to eksemplene på tilsyn mot Equinor som valgt ut.

Granskingsrapporten fra hendelsen med fallende last på West Bollsta i 2020 har påvist meget alvorlige avvik i Seadrills oppfølging av avvik fra tidligere tilsyn. Omfanget av avvikene og alvorligheten gjør at det er naturlig å stille spørsmål ved sikkerhetskulturen i selskapet.

Seadrill ble gitt pålegg etter granskingen om å:

- «identifisere og iverksette tiltak som sikrer at liknende hendelse ikke gjentas på West Bollsta
- gjennomgå selskapets styringssystem med tilhørende arbeidsprosesser innen materialhåndtering
- iverksette tiltak og verifisere at de fungerer etter intensjonen for alle innretninger med SUT under Seadrills ansvarsområde i Norge».

Pålegget var i høyeste grad berettiget gitt hendelsens og avvikenes alvorlighet.

Den siste case studien er knyttet til Odfjell sin styring av arbeidsmiljø og helikopteroperasjoner på Deepsea Atlantic. Det er avdekket mindre alvorlige avvik i forhold til å utløse ulykker, men alvorlig i forhold til beredskapshåndtering. Pålegg ble ikke gitt, som anses å være berettiget.

5. Diskusjon

5.1 Representativitet

Det er uheldig at data for 2019 ikke har vært tilgjengelig som for årene 2020–2023, men som vist i Figur 2 var det et lavt volum av tidligere avvik som ble kontrollert i 2019, så for det store bildet er betydningen begrenset.

For Equinor er det betydelig mengde data, slik at trender mv. er representative for selskapet. For de andre selskapene er det betydelig mindre data, slik at trender blir mer usikre. Noen få andre selskaper har på den andre siden så høye andeler av avvik som enten ikke er eller nettopp er implementert i overensstemmelse med tilbakemelding, at budskapet om selskapet likevel blir tydelig.

Operatørselskaper er inndelt i tre kategorier etter antall innretninger. Når data rapporteres for disse kategoriene blir omfanget av dataunderlaget bredere, slik at effekten av tilfeldige variasjoner blir redusert. Leverandørselskaper var også inndelt i fire kategorier, men det viste seg kun å være vesentlig mengde data for boreleverandører.

Som tidligere nevnt er alle tilsynsrapporter for perioden som inngår i analysen offentliggjort på Havtils nettsted med fullt navn på selskap(ene) og innretningene som tilsynene er rettet mot. Resultatene fra analysene i rapporten er i hovedsak framstilt på en anonymisert måte, men i noen tilfeller kan det være åpenbart hvilke selskaper det er snakk om, og de er derfor navngitt. Det anses ikke å være et problem, så lenge alle tilsynsrapporten er offentliggjort med fullt navn på selskapene.

5.2 Utvikling over tid

Figur 2 viser utviklingen over tid for alle selskaper samlet sett. Antall avvik som var implementert i tråd med tilbakemelding til Havtil var 29% i 2019, og 80% i 2022 og 2023. Det er en klart positiv utvikling, men det ville være å forvente at andelen nærmer seg 100% på sikt, og slik sett er et stabilt nivå i 2022 og 2023 ikke spesielt tillitsvekkende.

Det er mest aktuelt å diskutere utviklingen over tid for noen enkelte selskaper og generelt for kategorier av selskaper.

5.3 Analyse av data og kvalitativ gjennomgang av tilsynsrapporter

Analysen av data har avdekket at det er enkelte operatørselskaper og boreleverandører som kommer ut med gjennomgående flere tidligere avvik som ikke er fulgt i overensstemmelse med selskapets tilbakemeldinger. Når flere av tilsynsrapportene for disse selskapene gjennomgås som case studier, viser gjennomgangen at de fleste av disse tilsynene avslører alvorlige avvik som ikke er utbedret som beskrevet.

5.4 Hvem utmerker seg?

Blant operatørselskapene er det to selskaper som utmerker seg negativt. Equinor ligger i hele perioden på mellom 58% og 79% av tidligere avvik som er korrigert i tråd med tilbake-rapportering. Den nest laveste verdien, 67,5% forekommer i 2023, som er en tydelig reduksjon fra 79% i 2021 og 2022.

Det bekrefter inntrykket fra andre studier (Ref. 11 og 12), som indikerer at Equinor kan synes ikke å prioritere myndighetenes krav like høyt som andre selskaper og som Equinor gjorde for et par tiår siden.

Dette kan også settes i sammenheng med gjentagende kritikk fra Havtil mot Equinor i forbindelse med tilsyn som går ut på at de har for lav kapasitet til å gjennomføre nødvendige oppgaver for å opprettholde

et høyt HMS-nivå. Se eksempelvis Havtils granskning av hendelse med personskade og gasslekkasje på Statfjord B under demontering av en blindflens på Statfjord B 22. april 2023 (Ref. 13). Granskingen avdekket at Equinor hadde manglende kapasitet til å utføre planlagte aktiviteter. Det ble også påvist alvorlige brudd på regelverket. Equinor fikk pålegg om å identifisere tiltak og etablere en plan for iverksettelse av tiltak, samt gjennomføre verifikasjon av tiltak.

Det andre operatørselskapet som utmerker seg negativt er Vår Energi, med ENI som hovedeier og som tidligere operatør. For Goliat FPSO kom tilsynet med elektriske anlegg i 2020 spesielt negativt ut med mange tidligere avvik som ikke var korrigert som tilbakemeldt. Vår Energi kom vesentlig bedre ut av tilsynene i 2022 og 2023, der kun ett av seks avvik ikke var korrigert i overensstemmelse med tilbakemeldingen fra selskapet. Vår Energi kan synes å ha en positiv trend, men det er for lite data til å trekke en klar konklusjon.

Blant operatørselskapene utmerker Okea og Lundin (Lundin nå del av AkerBP) seg positivt, med at alle tidligere avvik ble funnet å være korrigert i tråd med tilbakemelding, ved de tilsyn som er gjennomført i perioden 2020–2023. Ingen av leverandørselskapene hadde tilsvarende 100% korrigering av tidligere avvik. På den annen side er det spesielt for Okea lite data, slik at konklusjonene blir usikre. Det er eksempelvis kjent at Okea tidlig i juni 2024 fikk et omfattende pålegg fra Havtil etter granskingen av en hendelse med personskade på Brage plattformen i november 2023.

5.5 Bruk av pålegg og vurderingsnotater

Havtils prosedyre for revisjoner (Ref. 4) angir som prinsipp at den grad av tillit Havtil har til de enkelte selskapene skal ligge til grunn for vurdering av omfanget av avvik som skal følges opp ved seinere (fram i tid) tilsyn. Flytskjemaet i veiledningen til prosedyren angir at det skal gis varsel om pålegg, dersom det blir avdekket avvik som ikke er håndtert i samsvar med tilbakemelding, unntaket er dersom det kun er småting som er avdekket. Det skal foreligge et vurderingsnotat dersom dette ikke følges.

I utgangspunktet framsto det som brudd på intern prosedyre for revisjon at det ikke i to av casene i kapittel 4 var gitt pålegg om utbedring av de tidligere påviste avvikene. Når Havtils begrunnelser dokumentert i vurderingsnotater ble fremlagt, var det klart at prosedyren var fulgt, og valgene om ikke å gi pålegg var forståelige.

Vurderingsnotatene er unntatt offentlighet da de er utarbeidet for egen saksforberedelse, se også delkapittel 2.2. Vurderingsnotatene vil bl.a. henvise til Havtils erfaringer med de ulike aktører, og det er forståelig at disse notatene er unntatt offentlighet.

Men slik det praktiseres, betyr det at det for utenforstående blir umulig å følge Havtils rasjonale for valg av reaksjonsformer etter tilsyn. Tilsynsrapportene inneholder ingen informasjon om innhold i vurderingsnotatene, ei heller at slike notater eksisterer.

Selv om ikke innholdet i vurderingsnotatene er tilgjengelig offentlig, burde Havtil vurdere endringer i hvordan underlaget for valg av reaksjonsformer dokumenteres for offentligheten. Det ville øke tydeligheten for allmenheten dersom det på en eller annen måte ble dokumentert at valg av reaksjonsform var vurdert og dokumentert, samt noe om hva som var blitt vektlagt.

Dette anses å være spesielt viktig der en gjør en gjennomgang av om tidligere avvik er implementert i tråd med tidligere tilbakemelding, men kan sies å gjelde alle valg av reaksjonsform etter tilsyn.

Basert på offentlig tilgjengelig dokumentasjon framsto det at både Equinor og Vår Energi hadde meget alvorlige avvik som ikke var korrigert som tidligere tilbakemeldt fra selskapet uten at det var gitt pålegg, og at dette ikke var i overensstemmelse med Havtils interne prosedyrer. Når informasjon om og fra vurderingsnotatene ble gjort tilgjengelig, viste det seg ikke å være grunnlag for å hevde at det var brudd på revisjonsprosedyren.

6. Konklusjoner

Gjennomgangen av oppfølgingen av tidligere avvik i årene 2020–2023 har gitt nyttig innsikt knyttet til hvordan operatør- og leverandørselskapene følger opp avvikene som Havtil har gitt i etterkant av revisjoner og granskinger, og samtidig hvordan Havtil reagerer på selskapenes gjennomførte eller manglende oppfølging.

Det er mange operatør- og leverandørselskaper som i høy grad har håndtert tidligere avvik i samsvar med det som er rapportert til myndighetene. Flere selskaper har også en positiv utvikling gjennom perioden, slik at det er færre funn i 2022 og 2023.

Det er tre selskaper som utmerker seg negativt, Equinor, Seadrill og Vår Energi. Både statistikk og gjennomgang av casene underbygger denne konklusjonen.

For Vår Energi var det et tilsyn i 2021 knyttet til elektriske anlegg på Goliat FPSO som påviste en rekke tidligere avvik som ikke var korrigert som tilbakemeldt. Avvikene var bla. knyttet til tennkilde-kontroll som var et meget kritisk tema før oppstart av Goliat FPSO. For Vår Energi var det vesentlig færre funn i 2022 og 2023, men det er for lite data til å kunne konkludere med signifikant forbedring. Havtils begrunnelse for ikke å gi pålegg er forståelig.

Seadrill hadde en fallende hendelse på West Bollsta i 2020, granskingsrapporten ble fremlagt i 2021, og viste betydelige avvik knyttet både til vedlikehold, arbeidspraksis og styring som ikke var håndtert som rapportert til Havtil fra tidligere tilsyn. Seadrill fikk pålegg fra Havtil både om å iverksette konkrete tiltak og gjennomgå styringssystemer. Også for Seadrill var det vesentlig færre funn i 2022 og 2023, men det er for lite data til å kunne konkludere med signifikant forbedring.

For Equinor er det en betydelig andel av tidligere avvik som ikke er håndtert i overensstemmelse med tidligere tilbakemelding fra selskapet. Andelen slike avvik falt til 21% i 2021 og 2022, men økte til 32,5% i 2023. Det kan synes som om Equinor ikke prioriterer særlig høyt å følge opp avvik påpekt av Havtil. Dette kan kanskje også ses i sammenheng med gjentagende kritikk fra Havtil mot Equinor som går ut på at de har for lav kapasitet til å gjennomføre nødvendige oppgaver for å opprettholde et høyt HMS-nivå, se delkapittel 5.4.

Det er spesielt negativt med Equinor at andelen avvik som ikke er håndtert i tråd med selskapets tilbakemelding øker i 2023, det burde ha vært en reduksjon fra 21% i 2021 og 2022, dersom Equinor hadde prioritert å lukke avvik fra Havtil i overensstemmelse med regelverket.

Analysen som er gjennomført har også avdekket at Havtils dokumentasjon av valg av reaksjonsformer har noen mangler, slik at det for utenforstående er umulig å forstå Havtils rasjonale for valg av reaksjonsformer etter tilsyn. Det er anbefalt at Havtil gjør endringer som medfører at utenforstående får innsikt i underlaget for valg av reaksjonsform.

7. Referanser

- 1 Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 2018. Helse, miljø og sikker i petroleumsvirksomheten, Meld. St.. 12 (2017–2018)
- 2 Safetec, 2022. Evaluering av Havindustritilsynet, Rapport ST-16749-1, Safetec
- 3 Havindustritilsynet, 2024. Årsrapport Havindustritilsynet 2023, en urolig og hektisk tid, 25.4.2024
- 4 Havtil, 2023. Prosedyre for revisjoner, sist revidert 2.5.23
- 5 Havindustritilsynet, 2021. Tilsynsrapport etter driftstilsyn med elektriske anlegg på Goliat FPSO, 14.1.2021
- 6 Havindustritilsynet, 2021. Gransking av fallende stigerør på West Bollsta 17. oktober 2020, 16.3.2021
- 7 Havindustritilsynet, 2023. Tilsynet med Åsgard B – Styring av risiko, teknisk tilstand og arbeidsmiljø knyttet til modifikasjoner, 29.11.2023
- 8 Havindustritilsynet, 2022. Tilsyn med Equinors styring av arbeidsmiljørisiko på Åsgard B, 15.9.2022
- 9 Havindustritilsynet, 2023. Tilsynet med Equinor - Tilsyn med system for oppfølging, planlegging og utbedring av barrieresvekkelser i EPN og FLX, 23.11.2023
- 10 Havindustritilsynet, 2023. Tilsynet med Odfjell - Deepsea Atlantic - Tilsyn med styring av arbeidsmiljø og helikopterdekkoperasjoner, 2.6.2023)
- 11 Safetec, 2023. Endrede rammebetingelser og konsekvenser for arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, Rapport ST-16962-3, Safetec
- 12 Vinnem, J.E. (2024) HMS-utviklingen på norsk sokkel: En debattbok, Preventor, ISBN 9788269361001
- 13 Havindustritilsynet, 2024. Gransking av hendelse med personskaide og gasslekkasje under demontering av blindflens på Statfjord B den 22.04.2023